

DUDE

do unlimited

DUDE – Do Unlimited extendD compEtence
Ohjauksen polku

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

DUDE – Do Unlimited extenD compEtence

Ohjauksen polku

Leena Toivanen,
Hanna Lahnalampi,
Centria-AMK

Sisällys

	Alkusanat	4
1	Dude alku	5
1.1	Aloituskeskustelu	5
1.2	Duden ohjausmenetelmät	6
1.3	Tehtävääihion aloitus	9
2	Dude lopussa	10
2.1	Tehtävääihion lopetus	11
	Loppusanat	11

Dude-hankkeen toimenpiteiden pariin ovat tervetulleita toisen ja korkea-asteen opiskelijat sekä työttömät työnhakijat. Pääasiassa heidän äidinkieltensä on suomi, mutta myös ulkomaalaistaustaiset henkilöt ovat tervetulleita mukaan. Jokaisella on kuitenkin yhteisenä nimitäjänä halu kehittää omaa osaamistaan ja verkostoitua työelämän kanssa.

Tänä päivänä kannustetaan opiskelemaan ja siirtymään alan työtehtäviin. Työn saaminen omalta alalta ei aina ole kuitenkaan helppoa. Nyt on panostettava verkostoitumiseen, oman osaamisen kasvattamiseen ja sen esiin tuomiseen, portfolion rakentamiseen ja yleisten työelämätaitojen kohentamiseen. Omaa uraa on siis suunniteltava pitkin matkaa osana opintoja, mutta myös myöhemmin, kun omaa osaamista tulee päivittää työelämän vaatimusten mukaiseksi.

Maailma muuttuu nopeasti ja digitalisaatio luo uusia mahdollisuuksia yrityksille ja yleisesti elinkeinoelämälle. Oman osaamisen päivittäminen on edellytys tässä muutoksessa mukana pysymiselle. Työelämä vaatii, että tuleva työntekijä osaa sanoittaa ja kuvailla omaa osaamistaan, mutta myös verkostoitua alan toimijoiden kanssa. Mitä tehdä, jos osaaminen kaippaa päivitystä, oma ura kaipaasi tarkennusta tai yleiset elämänhallinnan taidot ovat ajautuneet väärille urille?

Dude on toimintamalli, jossa jokaista coachataan eteenpäin omalla uralla, tarkennetaan tavoitteita, rakennetaan osaamista ja autetaan luomaan työelämäverkostoja. Dude-henkilökunta kehittää jatkuvasti työkaluja näiden toimenpiteiden edistämiseksi.

”

Saavutettava ohjaus auttaa osallistujaa pysymään suunnitelmassa ja motivoi häntä jatkamaan työskentelyä vaikeinakin hetkinä.

”

Ohjaus on Dude-jakson keskiössä. Ohjaus toteutetaan valmentavalla menetelmällä, jossa osallistujalle ei tarjota vastauksia, vaan hänen kanssaan tutkitaan erilaisia mahdollisuuksia etsien erilaisia ratkaisumenetelmiä. Jokaisella hankkeen henkilökunnan jäsenellä on oma rooli ja vastuualueensa Dudessa, mutta lähtökohtana on, että jokaisella on velvollisuus tarjota ohjausta osallistujalle. Ohjauksen tulee olla saavutettavaa joka päivä ja osallistujan on saatava ohjausta joko digitaalisissa ympäristöissä tai fyysisesti Kokkolan kampuksella.

1.1 Aloituskeskustelu

Henkilön tullessa mukaan Dude-toimintaan käydään hänen kanssaan aloituskeskustelu, jonka tavoitteena on tarkentaa, missä asioissa henkilö toivoo ohjausta. Jokaisella osallistujalla on oman alansa osaamista, omat aikataulutoiveet, sekä erilainen tapa oppia ja verkostoitua. Aloituskeskustelun tavoitteena on päästä kiinni henkilön vahvuuksiin, tavoitteisiin, millaisiin tehtäviin henkilö haluaisi lähitulevaisuudessa työllistyä, ja orientoitua tilanteeseen, jossa henkilö sitoutuu pidempiaikaiseen valmennukseen Dudessa. Aloituskeskustelussa kartoitetaan osallistujan mahdollinen erityisen tuen tarve ja sovitaan siitä, ”
miten tukitoimia lähdetään viemään eteenpäin.

Osallistuja sitoutuu työaikaan, joka sovitaan aina tapauskohtaisesti.

Aloituskeskustelussa käydään läpi myös vastuut ja velvollisuudet. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että osallistuja sitoutuu työaikaan, joka sovitaan aina tapauskohtaisesti. Lisäksi osallistuja sitoutuu osallistumaan yhteisiin kokouksiin ja työpajoihin, sekä raportoimaan edistymistään niin henkilökunnalle kuin myös muille osallistujille.

Lisätietoa hankkeen verkkosivuilta:

Aloituskeskustelussa käydään läpi osallistujien vastuut kuten noudattaa turvallisen ympäristön sääntöjä, tietoturvaluutta, salassapidettävät tiedot, sekä velvollisuus tuoda julkisesti näkyviin työnäytteitä Duden nettisivuilla.

Dude-jakson alussa panostetaan hyvään perehdytykseen, joka luo pohjan onnistuneelle Dude-kokemukselle. Hyvä perehdytys sitouttaa ja motivoi henkilön mukaan toimintaan. Perehdytyksessä käydään läpi sellaiset erilaiset digitaaliset ympäristöt, joita Dudessa käytetään, kuten Basecamp. Basecampiin tehdään jokaisella osallistujalle oma kortti, johon liitetään mukaan kaikki dude-ohjaajat sekä osallistuja. Perehdytyksessä käydään myös läpi ohjeet, miten pidetään yllä vuorovaikutusta, viikkopalaverien käytänteet, työajat, työajanseuranta, sekä erilaiset työelämäverkostot.

Osallistujilla on mahdollista tehdä Workplace Big Five -analyysi, jossa keskitytään oman persoonallisuuden ja ominaisuuksien ymmärtämiseen, vahvuuksien ja kehittämiskohteiden tunnistamiseen sekä lisätään ymmärrystä omasta toiminnasta ja itsestä.

1.2 Duden ohjausmenetelmät

Dude on työelämää mukaileva paikka, jossa toimii samat pelisäännöt kuin työelämässä. Jokainen Dude-henkilökunnan jäsen on sitoutunut ohjaamaan ja mentoroimaan henkilöä hänen tavoitteidensa saavuttamiseksi. Nopeana ohjauskanavana toimii Discord-viestintäalusta. Saavutettava ohjaus auttaa osallistujaa pysymään suunnitelmassa ja motivoi häntä jatkamaan työskentelyä vaikeinakin hetkinä.

Tavoitteena on, että osallistuja oppii analysoimaan omaa työskentelyään ja osaamisensa kehittymistä. Jokaisella osallistujalle mahdollistetaan oma yksilöllinen Dude-jakso, jonka aikana tuetaan hänen kokonaisvaltaista hyvinvointiaan ja arjen hallintaa.

Ohjaaja noudattaa seuraavia toimintaperiaatteita:

- Osallistujan kanssa käydään aloitus- ja lopetuskeskustelut, sekä laaditaan urasuunnitelma
- Osallistujan on saatava ohjausta joka arkipäivä. Ohjausta annetaan etäsovellusten kautta, sekä fyysisesti Kokkolan kampuksella Dude-tilassa.
- Osallistujan henkilökohtaista polkua tuetaan alkuhaastattelussa valituilla menetelmillä
- Työelämätaitoja ja verkostoitumista tuetaan mm. yritysyhteistyön ja vierailujen kautta
- Osallistujalle mahdollistetaan osallistuminen erilaisiin työelämätaapahtumiin/messuihin
- Alueen elinkeinoelämän ja työllistymismahdollisuuksien tunnistamista edistetään jokaisen osallistujan näkökulmasta käsin
- Osallistujan arjenhallinnan tukeminen
- Dude-jakson aikana voidaan käydä välikeskustelu, jossa keskustellaan onko Dude-jakso edennyt suunnitelmien mukaisesti, vai täytyisikö suunnitelmaa muuttaa joltain osin
- Osallistujan ohjausta toteutetaan niin ryhmämuotoisesti kuin yksilöohjauksen kautta.
- Osallistujan motivaatiota tuetaan läpi Dude-jakson
- Osallistujan tavoitteiden saavuttamista tuetaan koko Dude-jakson ajan
- Osallistujan itsetuntemuksen kasvua tuetaan
- Dude-jakson lopussa jokaisella osallistujalla on urasuunnitelma ja jatkotoimenpiteet kartoitettuna
- Osallistujille järjestetään työpajoja heidän toivomistaan teemoista kuten työnhaku, cv, oman osaamisen sanoittaminen, vahvuuksien tunnistaminen, portfolion laatiminen, LinkedIn ja ajanhallinta. Jokainen osallistuu vähintään työnhaku, cv, oman osaamisen sanoittaminen ja vahvuuksien tunnistamisen -työpajoihin.

”

**Jokainen osallistuu vähintään
työnhaku, cv, oman osaamisen
sanoittaminen ja vahvuuksien
tunnistamisen –työpajoihin.**

”

Työpajojen aiheita:

- Mistä löytää kesätyöpaikkoja?
  - Osaamisen ja omien vahvuuksien tunnistaminen
  - Tukea työ- ja harjoittelupaikan hakuun Centria Jobissa
  - Ansioluettelon ja työhakemuksen laatiminen
  - Internet ja some työnhaussa
  - LinkedIn ja projektinhallintatyökalut
  - Some nuoret ja työ
  - Työ osana elämää
  - Portfolio
  - Megatrendit
  - Mindmap osana osaamisen tunnistamista
  - Oman elämäni tavoitteet
-
- Toward your goals and dreams
  - Hidden jobs
  - Keeping up with skills through social media
  - Recruitment process
  - Remote work and time management
  - Cover letter
  - Interview situation

1.3 Tehtäväaihion aloitus

Jokaiselle osallistujalle tarjotaan hänen osaamiseen sopivaa tehtävänaihiota. Tehtäväaihiot tulevat alueen yrityksiltä. Tehtäväaihiota pilkotaan pienemmiksi palasiksi, jotta osallistujien on helpompi hahmottaa, mitä tehtävässä ollaan tekemässä. Tavoitteena on aina henkilön osaamisen kasvattaminen. Tehtävän aloitus tehdään mahdollisuuksien mukaan yrityksen kanssa yhdessä.

Tehtäväaihion alussa osallistujalla tulee olla käsitys:

- mitä tehdään
- mikä on aikataulu
- miten vuorovaikutusta pidetään yllä yrityksen suuntaan
- miten ja milloin tehtävä esitellään/raportoidaan yritykselle
- miten tehtävä dokumentoidaan
- muut mahdolliset pelisäännöt.
- ns. projektisuunnitelman laatiminen

”

**Tavoitteena on aina henkilön
osaamisen kasvattaminen.**

”

2. Dude lopussa

Dude-jakson lopussa osallistujat täyttävät lopetuslomakkeen. Onnistuneen Dude-jakson jälkeen osallistuja on laatinut portfolion omasta osaamisestaan ja hänellä on työnäytteitä, joita jakaa mahdollisille työnantajille. Jokaiselle osallistujalle on hahmottunut alueen tarjoamat työmahdollisuudet ja miten etsiä oman alan töitä yritysverkostosta. Dude-jakso on ollut onnistunut, kun osallistuja on pystynyt päivittämään tai saamaan uutta osaamista ja hänen oman arjen hallinta on sujuvaa. Dude-jakson lopussa osallistujalle on hahmottunut oma urasuunnitelma, jota hän pystyy lähteä toteuttamaan itsenäisesti tulevaisuudessa.

Dude osallistujiin ollaan yhteydessä myös virallisen Duden-jakson päättymisen jälkeen. Useimmiten osallistujille lähetetään tekstiviestejä kuulumisista. Erityisen kiinnostuneita olemme tiedosta ovatko osallistujat työllistyneet tai siirtyneet jatkokoulutuksen pariin.

Dude-henkilökunta ohjaa aina innolla myös vanhoja jo Dude-jakson lopettaneita osallistujia. Myöhemmin tarjottava tuki voi olla ratkaisevassa asemassa henkilön kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämisessä. Ovet ja linjat ovat aina auki Dudeen!

”

Onnistuneen Dude-jakson jälkeen osallistuja on laatinut portfolion omasta osaamisestaan ja hänellä on työnäytteitä, joita jakaa mahdollisille työnantajille.

”

2.1 Tehtävääihion lopetus

Dude-osallistujat ovat kasvattaneet omaa osaamistaan yrityksiltä tulevien tehtävääihoiden kautta. Dude-henkilökunta on ohjannut henkilö tehtävän tekemisessä ja auttanut löytämään ratkaisuja haasteisiin. Kun tehtävääihio on saatu onnistuneesti valmiiksi, on huomioitava seuraavat asiat:

- Yritykselle on pidetty esittelytilaisuus/ raportoitu tehtävä
- Dokumentit on tallennettu ennalta sovittuun paikkaan
- Duden nettisivuille on viety sovitut dokumentit
- Osallistuja on tallentanut omaan portfolioon osaamistaan kuvaavat materiaalit
- Osallistuja on saanut palautteet tehdystä työstä

Dude-ohjaus on menetelmä, jossa valmennetaan ja mentoroidaan osallistujaa kohti hänen toivomaansa urapolkua. Keskiössä ovat aidot työelämäverkostot ja oman osaamisen kasvattaminen. Useimmiten osallistujan itsetunto ja osaamisidentiteetti ovat kasvaneet merkittävästi ja tämä on tuonut uutta buustia omalle uralle.

Loppusanat

“

**Keskiössä ovat aidot
työelämäverkostot ja oman
osaamisen kasvattaminen.**

”

**Dude-ohjaus on menetelmä, jossa
valmennetaan ja mentoroidaan osallistujaa
kohti hänen toivomaansa urapolkua.**

**Keskiössä ovat aidot työelämäverkostot ja
oman osaamisen kasvattaminen.**

DUDE

**Kokkola
Karleby**

centria
ammattikorkeakoulu

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

